

บทที่ ๘

โปรแกรมสร้างศักดิ์ภาพในโรงเรียน

ข้อเขียนของเนื้อหา

1. ความมุ่งหมาย
2. อุปคิสิทธิ์ที่เกิดขึ้นในโรงเรียน
3. ขอบเขตของโปรแกรมสร้างศักดิ์ภาพในโรงเรียน ได้แก่ การจัดสอนวิชาลัพธ์ศึกษาในโรงเรียน จัดการความปลอดภัยแก่เด็กเรียนจัดส่งน้ำผลไม้ในโรงเรียนให้ปลอดภัย และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ร่วมกับความปลอดภัย
4. สรุป
5. คำถวายและกิจกรรมท้ายบทที่ ๘

จุดประสงค์ใบแบบที่ ๘

เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถวิเคราะห์ต่อไปนี้

1. ระบุความมุ่งหมายของโปรแกรมสร้างศักดิ์ภาพในโรงเรียนได้
2. บอกอุปคิสิทธิ์ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนได้ อธิบายพร้อมทั้งยกตัวอย่าง
3. ระบุขอบเขตของโปรแกรมสร้างศักดิ์ภาพในโรงเรียนให้ถูกต้องในแต่ละข้อเป็นรายได้ อธิบายถูกต้อง

บทที่ 8

โปรแกรมสวัสดิภาพในโรงเรียน

ความนำ

ในวันหนึ่ง นักเรียนต้องใช้ชีวิตรอยู่ในโรงเรียนวันละหลาย ๆ ชั่วโมง ประมาณ 7-8 ชั่วโมง ซึ่งในระยะเวลาดังกล่าว เด็กมีโอกาสที่อาจจะเกิดอุบัติเหตุได้ ดังนั้น เด็กนักเรียนควรจะได้รับความรู้ ความเข้าใจ และมีโอกาสในการสร้างนิสัยแห่งความปลอดภัยแก่ต้นเอง และชุมชนตั้งแต่เยาว์วัย ซึ่งจะเห็นได้ว่าโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบ และได้ผลต่อชนหมู่มาก จึงควรได้จัดโปรแกรมสวัสดิภาพในโรงเรียน

โปรแกรมสวัสดิภาพในโรงเรียน หมายถึง การจัดและการให้บริการสวัสดิภาพในความปลอดภัยแก่นักเรียน รวมทั้ง บุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้อยู่ในโรงเรียนอย่างปลอดภัย

1. ความมุ่งหมาย

1. เพื่อสร้างให้มีความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับความปลอดภัย จนกลายเป็นสวัสดิโนนิสัยตั้งแต่ในเยาว์วัย จนกระทั่งเติบใหญ่ต่อไปในอนาคต
2. เพื่อให้เกิดความชำนาญด้านคุณค่าของชีวิตร่มีความปลอดภัย
3. เพื่อส่งเสริมความมั่นคงทางจิตใจของบุคคลากร ผู้ปกครองของนักเรียน ในเรื่องเกี่ยวกับความปลอดภัยของเด็กในขณะที่อยู่ในโรงเรียนและกลับบ้าน
4. เพื่อบังกับอุบัติเหตุ และป้องกันชีวิตรอยalty ตลอดจนทรัพย์สินต่าง ๆ มิให้สูญเสียไป
5. เพื่อสร้างให้เชื่อพัฒนากฎหมายแห่งความปลอดภัย และมีความรับผิดชอบร่วมกัน
6. เพื่อกำหนดร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียน ในการจัดปัญหาต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดอันตรายต่าง ๆ ไปได้
7. เพื่อให้เด็กนักเรียนเป็นสื่อกลาง ที่จะนำความรู้ไปเผยแพร่ต่อชุมชนอีกด้วย

2. อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ได้แก่

- 1) อุบัติเหตุจากการเล่นกีฬา เช่น
  - ขาดหักขาในการเล่นกีฬา
  - การกระแทก ชน ปะทะกัน
  - ความมุกพร่องของสนามและอุปกรณ์
- 2) อุบัติเหตุจากสภาพแวดล้อมที่ห้องเรียน เช่น
  - ประตูหน้าต่างชำรุด
  - สนามเป็นหลุมเป็นบ่อ
  - อาคารเรียนเก่าแก่ทรุดโทรม
- 3) อุบัติเหตุจากอัคคีภัย เช่น
  - ขาดระบบการน้ำองกันอัคคีภัย
  - สายไฟเก่าชำรุด
- 4) อุบัติเหตุจากการผลักดัน หลอกลัมและลื่น
  - ตกบันได
  - ตกจากร้าวร้าเบี้ยง
  - สนามลื่น
- 5) อุบัติเหตุจากการเรียนการสอน เช่น
  - ความผิดพลาดของแบบฝึกหัด
  - สมรรถภาพทางร่างกายของนักเรียนต่ำ
  - ความผิดพลาดของการทดลองทางวิทยาศาสตร์
- 6) อุบัติเหตุจากการจราจรภายในโรงเรียน เช่น
  - ขาดการจัดระบบจราจรภายในโรงเรียน
  - ไม่ปฏิบัติตามกฎจราจรภายในโรงเรียน
- 7) อุบัติเหตุจากสนามไม้ดี เช่น
  - สนามเป็นหลุมเป็นบ่อ
  - มีเศษวัสดุ เศษแก้ว อิฐ หินและกระเบื้อง

3. ขอบข่ายของโปรแกรมสวัสดิภาพในโรงเรียน

- 1) การจัดสอนวิชาสวัสดิ์ศึกษาในโรงเรียน (Safety Instruction)
- 2) จัดบริการความปลอดภัยแก่นักเรียน (Safety Service)
- 3) จัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย (Safety Environment)
- 4) สร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเรื่องความปลอดภัย (Community Relationship)

การจัดสอนสวัสดิ์ศึกษาในโรงเรียน เพื่อต้องการป้องกันผู้ที่ศูนย์ แต่สร้างหักษะความชำนาญ และนิสัยเกี่ยวกับความปลอดภัย ให้แก่เด็กนักเรียนทุกคน โดยให้นักเรียนทุกคนดำเนินการชีวิตอยู่อย่างปลอดภัย เพื่อการพัฒนาการได้ทุกด้าน ดังนั้น ทางโรงเรียนควรจะสอนสวัสดิ์ศึกษา ในโรงเรียนในเรื่องดังนี้

- 1) ความปลอดภัยในการไป-กลับ โรงเรียน โรงเรียนมีการเรียนการสอนในเรื่อง เกี่ยวกับความปลอดภัยเกี่ยวกับจราจร เช่น
  - การเดินข้ามถนน
  - การเดินทางเท้า
  - การโดยสารพาหนะ
  - การขับขี่จักรยาน
- 2) การเล่นที่ปลอดภัย เพื่อหลีกเลี่ยงการบาดเจ็บจากการเล่นกีฬา เช่น
  - แพลตฟอร์ม แพลทีฟอร์ม
  - การเคลื่อนขั้นบันได
  - กล้ามเนื้อฉีก
  - ข้อเคลื่อน
  - การแตกหักของกระดูก
- 3) การป้องกันอัคคีภัย
  - มีระบบป้องกันอัคคีภัยอย่างพร้อมเพรียง
  - ซ้อมแซมเปลี่ยนแปลงส่วนที่จะทำให้เกิดอัคคีภัย เช่น สายไฟ

ในการสอนสวัสดิศึกษาในโรงเรียนนั้น ควรจะสอนที่เกี่ยวข้องในสิ่งต่อไปนี้

- กิจวัตรประจำวัน
- เน้นในทางปฏิบัติจริงอย่างถูกต้อง
- สอนทักษะที่ถูกต้องและปลอดภัย
- จัดกิจกรรมพิเศษเกี่ยวกับความปลอดภัยในนักเรียน

จัดบริการความปลอดภัยแก่นักเรียน เพื่อให้การเรียนการสอนวิชาสวัสดิศึกษาได้ผลดียิ่งขึ้น โดยนักเรียนได้เรียนรู้และมีประสบการณ์เกี่ยวกับความปลอดภัยที่ทางโรงเรียนได้จัดขึ้น ซึ่งได้แก่

1) จัดหน่วยควบคุมความปลอดภัย เช่น

- จัดครูเฝ้าระวังและความปลอดภัย
- ลูกเสือ บุคลาชุด เนตรนารี บริการในเรื่องการจราจร
- จัดสมาชิกบุคลาชุด เนตรนารี ดูแลความปลอดภัยในบริเวณโรงเรียนตามจุดต่างๆ ที่กำหนดให้

2) จัดบริการการปฐมพยาบาลในโรงเรียน

- แนะนำการปฐมพยาบาลการบาดเจ็บจากกีฬา
- ป้องกันอันตรายที่อาจจะร้ายแรงเกินไป
- บรรเทาความเจ็บปวดลงได้

3) เก็บข้อมูลเกี่ยวกับอุบัติเหตุ

- แยกประเภทชนิดของอุบัติเหตุ
- แหล่งที่เกิดอุบัติเหตุ
- สาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุ

จัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย เพื่อต้องการให้เด็กนักเรียนมีประสบการณ์ในโรงเรียนอย่างถูกต้องตามหลักของสวัสดิภาพ โดยนำใบปฏิบัติ เพื่อให้คำปรึกษาอย่างปลอดภัย ดังนั้น ทางโรงเรียนควรจะมีการจัดสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ให้มีความปลอดภัย ซึ่งได้แก่

- 1) ความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่โรงเรียน เช่น
  - ห้องจากถนนใหญ่ รถไฟ แม่น้ำ ลำคลองพอสมควร
  - พื้นที่ร้านเรียน ไม่มีน้ำขัง หรือเป็นหลุมเป็นบ่อ
  - ไม่เป็นสถานที่โล่งแจ้งจนเกินไป
- 2) ความปลอดภัยในตัวอาคารเรียน ห้องเรียน ห้องประชุม ห้องพยาบาลและห้องวิทยาศาสตร์ เช่น
  - ตัวอาคารเรียนไม่ควรสร้างหลายขึ้นจนเกินไป
  - มีการจัดโต๊ะและที่นั่งเป็นระเบียบในห้องเรียน
  - มีทางขึ้นลงสะดวกในห้องประชุมและห้องพยาบาล
- 3) ความปลอดภัยในโรงฝึกผลศึกษา และสนามเล่นของโรงเรียน เช่น
  - มีการจัดอุปกรณ์แต่ละประเภทในรายละเอียดที่ห้องกันพอสมควร เช่น สนามแบดมินตัน สนามเทนนิส บาร์เดี่ยว บาร์คู่ ฯลฯ
  - อุปกรณ์การเล่นกีฬาทุกชนิด ควรได้รับการตรวจตราอยู่เสมอ
  - พื้นสนามเรียน ไม่เป็นหลุมเป็นบ่อ และควรอยู่ห่างจากแม่น้ำลำคลอง
  - จัดแยกสนามมางประเภทไว้ต่างหาก เช่น ขวางจักร พุ่งเหลน ทุ่มน้ำหนัก
- 4) ความปลอดภัยในห้องแต่งตัว ห้องน้ำและห้องส้วม เช่น
  - พื้นต้องสะอาดและไม่ลื่น
  - ห้องน้ำห้องส้วมได้รับการถูโดยอย่างดี ที่นั่งส้วมต้องสะอาดอยู่เสมอ
  - ทางเดินไปห้องน้ำห้องส้วม ไม่เป็นหลุมเป็นบ่อ หรือเลอะอยู่เสมอ
- 5) ความปลอดภัยในโรงฝึกงาน เช่น
  - อุปกรณ์ในโรงฝึกงานเก็บเป็นระเบียบแยกหมวดหมู่
  - มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทสะดวก
  - มีการตรวจตราอุปกรณ์ทุกชิ้นก่อนนำมำใช้
- 6) ความปลอดภัยในโรงอาหาร เช่น
  - โต๊ะ ม้านั่งในโรงอาหารแข็งแรง

- มีการป้องกันอัคคีภัยในโรงครัว
- มีทางเดินเข้า - ออก เป็นระเบียง

สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน เรื่องความปลอดภัย โรงเรียนควรจะสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในเรื่องความปลอดภัย เพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอนและความร่วมมือจากชุมชนด้วย เช่น

- 1) ขอความร่วมมือจากแพทย์มาแนะนำ หรือให้ความรู้ในเรื่องต่อไปนี้
  - การป้องกันโรคระบาด
  - การดูแลการบาดเจ็บจากการเล่นกีฬา
  - การดูแล รักษาการเจ็บป่วยประจำต่างๆ
- 2) ขอความร่วมมือจากชำราจศัลป์เพลิง เช่น
  - แนะนำการป้องกันอัคคีภัย
  - สาธิตวิธีการดับเพลิงแบบต่างๆ
- 3) ขอความร่วมมือจากโรงงานต่างๆ
  - ศึกษาการป้องกันอุบัติเหตุในโรงงาน
  - การจัดห้องพยาบาลในโรงงาน

4. สรุป

โปรแกรมสวัสดิภาพในโรงเรียน เป็นการจัดขึ้นให้บริการสวัสดิภาพในความปลอดภัย กับบุคคลทุกคนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ได้แก่ การจัดสอนวิชาสวัสดิศึกษาในโรงเรียน จัดบริการ ความปลอดภัยแก่นักเรียน จัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย และการสร้างความสัมพันธ์กับ ชุมชนเพื่อรองความปลอดภัย

5. คำถ้ามและกิจกรรมประกอบท้ายบทที่ 8

1. ท่านจะระบุความนุ่งหมายของโปรแกรมสวัสดิภาพในโรงเรียนว่ามีอะไรบ้าง
2. ท่านจะบอกอุบัติเหตุต่างๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนว่ามีอะไรบ้าง
3. ท่านจะอธิบายพร้อมทั้งยกตัวอย่างขอบข่ายของโปรแกรมสวัสดิภาพในโรงเรียนในแต่ละโปรแกรมมาพอเข้าใจ